

Theorie en achtergrond

Module 2 – Scouting in de samenleving (bevers, welpen, scouts)

Scouting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Beschrijving	4
2.1	Geschiedenis van Scouting en de betekenis van Scouting voor nu	4
2.2	Doel en visie Scouting (nationaal en internationaal)	4
2.3	Samenleving	4
2.4	Leeswijzer	4
3	Achtergrondinformatie	5
3.1	Geschiedenis Scouting	5
3.1.1	Het ontstaan van Scouting	5
3.1.2	Boy scouts in Nederland	6
3.1.3	Nationaal kamp 1913	6
3.1.4	Koningshuis	7
3.1.5	Het water op	7
3.1.6	Welpen in de rimboe	7
3.1.7	Pioniersters en voortrekkers	7
3.1.8	Leiderstraining	8
3.1.9	Wereld Jamboree 1937	8
3.1.10	Scouting tijdens de oorlog	8
3.1.11	Rowans	9
3.1.12	Het ontstaan van Scouting Nederland	9
3.1.13	Bekende scouts	10
3.2	Gedachtegoed van Scouting	10
3.2.1	Scoutingmethode	10
3.2.2	Missie en visie Scouting Nederland	11
3.2.3	WAGGGS en WOSM	11
3.3	De organisatie	12
3.3.1	De groep	12
3.3.2	De regio	13
3.3.3	Landelijke organisatie	13
3.3.4	Huishoudelijk reglement	13
3.3.5	Inspraak	14
3.3.6	Democratie in de speltak	14
3.4	Maatschappelijke rol van Scouting	15
3.4.1	Midden in de samenleving	15
3.4.2	Pedagogische meerwaarde van Scouting	15
3.4.3	Buitenspelen	15
3.4.4	Iets doen voor een ander	16
3.5	Betekenis Scoutfit en tekens op de Scoutfit	17
3.5.1	Doel van Scoutfit	17
3.5.2	Onderdelen van de Scoutfit	18
3.5.3	Verschillende kleuren	18
3.5.4	Tekens op de Scoutfit	18
4	Kwalificatiekaart	20
4.1	Deelkwalificatie 2: Scouting in de samenleving (bevers, welpen, scouts)	20
4.2	Deelkwalificatie 2: Scouting in de samenleving (explorers en roverscouts)	21

1 Inleiding

Module 2: Scouting in de samenleving is geschreven als trainingsmodule ter ondersteuning van de kwalificatie voor zowel leidinggevende van bevers, welpen, scouts als voor begeleider explorers en adviseur roverscouts. De module is in eerste instantie geschreven om te gebruiken door trainers; dit komt voornamelijk naar voren in de methodieken. De achtergrond is zo geschreven dat deze voor (bege)leiding en adviseurs goed leesbaar is.

In de toelichting bij de kwalificatiekaarten zijn de kwalificatiekaarten verder toegelicht. In de toelichting wordt ook uitgebreider beschreven wat een bepaalde competentie inhoudt. In de toelichting bij de kwalificatiekaart staat beschreven hoe om kunt gaan met een kwalificatiegesprek en speltakverhuizers. De kwalificatiekaarten en de toelichting zijn te downloaden van de site van Scouting Nederland (www.scouting.nl).

In deze module vind je voor de deelkwalificatie 2: Scouting in de samenleving de bijbehorende achtergrondinformatie. Dit document bevat alle theorie en achtergrond behorende bij de module voor de deelkwalificatie 2: Scouting in de samenleving. In de trainershandleiding die bij deze module hoort, zijn werkvormen met bijbehorend materiaal, het draaiboek en voorbeelden voor toetsen voor zowel trainers als praktijkbegeleiders te vinden. Deze *Handleiding voor de trainer*, behorende bij de module voor de deelkwalificatie 2: Scouting in de samenleving staat in de methodiekenbank van Scouting Nederland.

Deze module neemt je mee vanaf het ontstaan van Scouting tot nu. Voor de beschrijving van het ontstaan van Scouting en de mijlpalen in de geschiedenis is voornamelijk gebruik gemaakt van *Scouting 100, een eeuw padvinders, padvindsters, verkenners, gidsen en scouts in Nederland*, geschreven door J.H. van der Steen. Wij willen hem hartelijk danken dat hij zijn materiaal met ons wilde delen. Daarnaast is voor deze module gebruik gemaakt van de kompassen en gidsen van alle speltakken en van de website van Scouting Nederland. Ook de trainers die meegewerkt hebben aan de ontwikkelweekenden en de trainers, praktijkbegeleiders en de spelspecialisten die hebben meegelezen met het concept, willen we hiervoor bedanken.

2 Beschrijving

Deze module is slechts één van de manieren om je deelkwalificatie 2: Scouting in de samenleving eigen te maken. Dit mag uiteraard ook op een andere manier, zolang je maar kan aantonen dat je de benodigde competenties bezit. Wanneer je bij aanvang al (een deel van) de competenties bezit, kan dit bijvoorbeeld door toetsing door de praktijkbegeleider worden aangetoond. In de toelichting bij de kwalificatiekaart staat beschreven hoe je hier mee om kunt gaan.

In deze module vind je voor de drie onderdelen van deze deelkwalificatie achtergrondinformatie en werkvormen. De drie onderdelen van deelkwalificatie 2: Scouting in de samenleving zijn:

- Geschiedenis van Scouting en de betekenis van Scouting voor nu.
- Doel en visie Scouting (nationaal en internationaal).
- Samenleving.

2.1 Geschiedenis van Scouting en de betekenis van Scouting voor nu

Scouting is de grootste jeugd- en jongerenorganisatie van Nederland, de oorsprong van de maatschappelijke relevantie van Scouting komt aan bod in het blok 'Geschiedenis van Scouting en de betekenis van Scouting voor nu'. In dit blok wordt stilgestaan bij de geschiedenis van Scouting, zowel internationaal als in Nederland en daaruit volgend de pedagogische achtergrond waarop Scouting gebaseerd is, de Scoutingmethode. De geschiedenis van Scouting wordt beschreven in paragraaf 3.1.

2.2 Doel en visie Scouting (nationaal en internationaal)

In het blok 'Doel en visie Scouting (nationaal en internationaal)' wordt aandacht besteed aan het gedachtegoed van Scouting in Nederland en Scouting wereldwijd, zoals de Scoutingmethode en de missie en visie van Scouting Nederland. Daarbij worden de ook wereldbonden besproken. Daarnaast komen onderwerpen aan bod als de Scoutfit, het huishoudelijk reglement van Scouting Nederland en daarmee samenhangend de structuur van de organisatie. Doel en visie van Scouting komen aan bod in de paragrafen 3.2, 3.3, 3.4.1 t/m 3.4.3 en 3.6.

Het pedagogische deel van de visie, de spelvisie, is beschreven in *Module 1: Spelvisie en spelaanbod*.

2.3 Samenleving

In het blok 'Samenleving' wordt ingezoomd op de maatschappelijke rol van Scouting en de meerwaarde van Scouting voor de maatschappij, op het hebben van een actieve rol in de samenleving. Het democratisch proces in de vereniging, zowel binnen je eigen speltak als binnen Scouting Nederland als geheel is ook onderdeel van dit blok. Scouting in de samenleving komt aan bod in de paragrafen 3.4.4, 3.4.5 en 3.5.

2.4 Leeswijzer

In deze module vind je de achtergrondinformatie die nodig is voor het geven van deze module. In hoofdstuk 4 staan de competenties van de kwalificatiekaart waar deze module betrekking op heeft. In hoofdstuk 5 staan de werkvormen die je zou kunnen gebruiken uitgeschreven. In hoofdstuk 6 staat een draaiboek van deze module met in hoofdstuk 7 een materiaallijst, inclusief materialen die nodig zijn voor de diverse werkvormen. In hoofdstuk 8 wordt een methode beschreven om de inhoud van de module te toetsen.

3 Achtergrondinformatie

3.1 Geschiedenis Scouting

3.1.1 Het ontstaan van Scouting

De oprichter van Scouting, Lord Robert Baden-Powell, werd in 1857 in Londen geboren. Lord Baden-Powell was een nationale held, door zijn rol als generaal in de slag om Mafikeng (Mafeking) in de Tweede Boerenoorlog in Zuid-Afrika. Als beginjaar voor Scouting wordt 1907 aangehouden. In dat jaar organiseerde Lord Baden-Powell op het eiland Brownsea, aan de zuidkust van Engeland, een proefkamp met ongeveer twintig jongens. Een uitgever had Lord Baden-Powell gevraagd een bewerking voor de jeugd te maken van een militair trainingshandboek dat Lord Baden-Powell had geschreven voor jonge soldaten. Dit boekje werd namelijk al door veel leraren en jeugdorganisaties als de Boys' Brigade gebruikt. Voor hij begon met schrijven, wilde Lord Baden-Powell het idee eerst zelf uitproberen met jongens uit verschillende milieus. In het zesdelig boek *Scouting for boys* werden de resultaten van dit kamp vastgelegd. In dit boek geeft hij onder andere aan dat het belangrijk is om jongeren serieus te nemen, bijvoorbeeld door ze verantwoordelijkheden te geven en door ze zich spelenderwijs te laten ontwikkelen. Lord Baden-Powell bundelde in zijn boek een aantal ideeën van verschillende organisaties. Zo is er een duidelijke parallel tussen 'Help mij om het zelf te doen' van Montessori en 'Leren door te doen' van Scouting.

In het eerste jaar na uitgifte van *Scouting for boys* was men al toe aan druk vijf. Bestaande verenigingen namen gedeelten van het boek over. Er waren echter ook veel jongens die niet bij zo'n club hoorden, die de losse deeltjes van het boek direct kochten en de ideeën eruit in de praktijk gingen brengen. Zo ontstond een warboel van grotere en kleinere clubjes die zelf uniformen improviseerden en naar buiten trokken om alle spannende dingen te gaan doen, zoals beschreven in het boek. Daarnaast verscheen het nieuwe weekblad *The Scout*, dat de prille scouts¹ op de hoogte hield van alle nieuwtjes. Eind 1908 stonden er al 60.000 jongens geregistreerd bij het in de haast opgezette hoofdkwartier.

In september 1909 vond in Crystal Palace, een tentoonstellingscomplex in Londen, de eerste grote bijeenkomst plaats. Elke scout in uniform had gratis toegang, in totaal waren er 11.000 jongeren op af gekomen. Hieronder waren ook enkele meisjes. In 1908 had weekblad *The Scout* al aan Lord Baden-Powell gevraagd of hij een meisjesvariant kon verzinnen, aangezien daar vraag naar was. Doordat de meidenscouts niet bij elke troep welkom waren, ontstonden er zelfstandige groepjes met alleen meiden. In 1910 werd er een vereniging van meidenscouts opgericht om hen te helpen. Lord Baden-Powell vroeg zijn zus Agnes, een ongehuwde vijftiger, om de leiding op zich te nemen. Vanaf 1915 ging de vrouw van Lord Baden-Powell, Olave, aan de slag met de meidenscouts. Ze organiseerde de meisjesscouting en in 1919 werd ze gekozen als Chief Guide. In 1930 werd ze gekozen als World Chief Guide, iets wat ze veertig jaar zou blijven doen.

---

¹ In dit document wordt consequent gesproken van scouts en Scouting; de termen padvinder/padvindster/padvinderij en verkenners/gidsen/verkennerij, vervangen door scout en Scouting. Padvindsters waren protestantse scouts vanaf 1910 tot 1973, verkenners en gidsen waren katholieke scouts vanaf 1930 tot 1973.

3.1.2 *Boy scouts in Nederland*

Via verschillende ingangen wordt Scouting ook in Nederland geïntroduceerd. In 1910 komt een patrouille verkenners uit Oxford naar Nederland om Scouting te promoten. Bij de al bestaande jeugdorganisaties in Rotterdam, Amsterdam en Tilburg hebben ze weinig succes. De Amsterdamse de Voogt had echter al voor hun komst een artikel over hun missie en het succes van Scouting geplaatst in dagblad *De Telegraaf*. De Voogt zag zichzelf al als hoofdredacteur van een Nederlandse variant van *The Scout*.

Na het vertrek van de boy scouts daalt de stilte echter weer over Nederland en De Voogt gaat eerst op zoek naar een aansprekend Nederlands boegbeeld. Dat vindt hij in dokter Lingbeek, die tijdens de Afrikaanse oorlog in Transvaal een ambulance leidde. Samen schrijven ze de brochure *Een Padvinders beweging* en een bevriend verzekeringsagent ronselt een vijftal jongens en maakt daarvan een reclamepatrouille met Engelse uniformen. Alles is gereed om in 1911 met Scouting in Nederland te beginnen. Op 7 januari 1911 belegt De Voogt in Amsterdam een bijeenkomst die een grote groep nieuwsgierige jongens trekt. In een gratis proefnummer van *De Padvinder* staat een spannend verhaal van een scout die met zijn lasso de piloot uit een in nood geraakt vliegtuig redt.

Ook wordt uitgelegd hoe je een lasso maakt en hanteert. Vanaf dat moment maken hoeden, stokken, dassen, maar vooral lasso's je een echte scout. Overall worden groepen opgericht met als overkoepelende organisatie de Nederlandsche Padvinders Organisatie (NPO).

Los van de komst van de boy scouts uit Oxford en de ontwikkelingen in Amsterdam heeft in Den Haag infanterieluitenant Van Hoytema al in de eerste helft van 1910 een boekje geschreven met handige tips voor jongens die er op uit willen. Hij vermeldt hierin eerlijk dat een groot deel afkomstig is uit *Scouting for boys*. Het zakboekje is uitgegeven namens de Nederlandschen Bond voor Lichamelijke Opvoeding. Eén en ander leidt tot de oprichting van een troep jonge verkenners. Het aantal leden breidt zich uit en de Hagenaars specialiseren zich in grote groepen en flink marcheren. Dat ze eerder waren dan de Amsterdammers, blijkt onder andere uit het feit dat geen enkele Hagenaar een lasso bij zich heeft.

In het najaar van 1911 kwam Lord Baden-Powell op bezoek in Nederland. Hij maakt kennis met de Amsterdammers, de Hagenaars en de meisjes van de Eerste Nederlandsche Meisjes Gezellen Vereeniging. Hoewel hij geen voorkeur uitspreekt, suggereert hij wel een samenwerking. In 1912 komt die deels tot stand, doordat de Nederlandsche Padvinders Bond (NPB) wordt opgericht.

3.1.3 *Nationaal kamp 1913*

1913 was een feestjaar vanwege het 100-jarig bestaan van het koninkrijk. Een feestcomité in IJmuiden wilde het niet laten bij een expositie van de producten van de lokale middenstand, maar organiseerde een Scoutingkamp waar het publiek kennis kon maken met de nieuwe beweging. Bij dit kamp waren scouts van zowel de NPO als de NPB. Ook waren er groepen uit Engeland, Duitsland, België en Denemarken. Padvindsters kampeerden niet mee, maar kwamen wel op bezoek. In feite was het kamp de voorloper van latere jamborees.

Er bleken meer overeenkomsten dan verschillen te zijn tussen de leden van de NPO en de NPB. Dankzij de inzet van prins Hendrik (de man van Koningin Wilhelmina) ontstond in 1915 uit deze twee organisaties de Nederlandse Padvinders Vereniging (NPV). In 1920 werd oud-minister Rambonnet hoofdverkenner. Onder zijn leiding groeit de NPV flink. Hij weet de vereniging in korte tijd zowel organisatorisch als financieel gezond te maken met als resultaat een forse groei van het ledental. Ook introduceert hij de patrouillewedstrijden in Nederland.

Omdat na 1915 meisjes geen lid meer konden worden van de NPV, werd in 1916 het Nederlandsche Meisjesgilde opgericht. In 1933 is Nederlandse Padvindstersgilde de nieuwe naam van deze vereniging.

3.1.4 Koningshuis

Met de komst van prins Hendrik is er een stevige band met het Nederlandse koningshuis gelegd. Vanaf 1934 was Koningin Wilhelmina beschermvrouwe van de NPV. In 1937 werd prins Bernhard voorzitter van de Nationale Padvindstersraad. Koningin Juliana was ook beschermvrouwe van Scouting. Juliana was bekend onder haar Scoutingnaam MoVaVeDo (Moeder van vele dochters). Zij was vanaf 1936 beschermvrouwe van de meisjesverenigingen en zou dat blijven tot 2004. De prinsessen Beatrix, Margriet, Irene en Christina waren ooit jeugdlid bij een lokale Scoutinggroep. Vanaf 1981 tot 2005 was prins Claus beschermheer van Scouting Nederland. Momenteel is Koningin Maxima beschermvrouwe. De koninklijke familie speelde op de achtergrond een belangrijke rol bij de fusies in 1915 en 1937.

3.1.5 Het water op

Al vroeg hadden de scouts in Nederland ontdekt dat je je werkterrein niet noodzakelijk hoeft te beperken tot heidevelden en bossen. Het water bood extra mogelijkheden. De Amsterdamse scouts roeiden op de Amstel in grote zogenaamde walvissloepen. Ook de scouts uit Maassluis hanteerden de roeiriemen. Toen de scouts van de afdeling Zeist op Koninginnedag 1913 een demonstratie brug bouwen gaven, werden daarbij ook de zelfgebouwde kano's getoond. Er waren ook afdelingen die gebruik maakten van grotere schepen, zoals de Amsterdamse scouts met zeilschip *De Lichtstraal*. Je leerde alles over zeilen en hoe je de benodigde knopen en splitsen moest maken.

3.1.6 Welpen in de rimboe

Vanaf 1920 kwam in Nederland een nieuwe speltak tot bloei. Er was al langere tijd een probleem dat jongere kinderen ook scout wilden worden. De grens lag oorspronkelijk bij 11 of 12 jaar. Ook nu kwam het goede voorbeeld uit Engeland. Op basis van het *Jungle Book* van Rudyard Kipling had Lord Baden-Powell het *Wolf Cub Handbook* geschreven. Vanaf acht jaar waren jongens welkom om welp te worden en onder leiding van Akela te jagen in de denkbeeldige rimboe. De namen van de dieren werden de namen van de leiders en leidsters. Dat laatste was nieuw. Er waren wel eens Scoutinggroepen geweest met vrouwelijke leiding, maar dat waren uitzonderingen. Bij het welpenspel was het juist andersom. Wat we bij de jongens zagen, speelde ook bij de meisjes. De Britse Girl Guides hadden een spel op basis van een verhaal van twee kinderen, Tommy en Betty, die moeder thuis helpen omdat de kaboutertjes dat niet doen. Ze worden zelf kabouters en hadden als motto 'Laat Ons Helpen'.

3.1.7 Pioniersters en voortrekkers

Ook aan de andere kant was de maximum leeftijd van scouts vastgelegd. Was je 17 of 18, dan was het tijd om te stoppen. Niet iedereen was daar blij mee. Rond 1920 kwam ook hiervoor een oplossing. Jongens konden voortrekker worden, meisjes pionierster. Je werkte in kleine groepen of individueel, gaf hulp waar nodig in de eigen groep of ergens anders, en je ontwikkelde je verder voor je taak in de maatschappij. Erop uit trekken, bleef een belangrijk onderdeel. Zo leerde je de wereld kennen en je eigen boontjes doppen. Lord Baden-Powell schreef voor de roverscouts, zoals ze in Engeland genoemd werden, het boek *Rovering to success*. De Nederlandse titel *Zwervend op zoek naar het levensgeluk* wijst op de klippen waar je in je kano op zou kunnen stranden als je peddelt op weg naar het levensgeluk. In Nederland verscheen het boek *Volg het spoor*, dat jarenlang de leidraad was voor zowel voortrekkers als pioniersters.

3.1.8 *Leiderstraining*

Om een Scoutinggroep optimaal te laten functioneren, is goede leiding nodig. Een opleiding met alleen theorie biedt geen oplossing. In 1922 hoorde commissaris dr. Thorwald Egidius op de internationale conferentie in Parijs hoe de Engelsen dit aanpakten. Sinds 1919 runden die een opleidingscentrum op Gilwell Park bij Londen. Daar werd een tiendaagse cursus gegeven, waarbij de leiders net zoals de jongens kampeerden en via lezingen, spelen en een tweedaagse zwerftocht de praktijk leerden. Wie daarnaast de schriftelijke cursus had gevolgd en bij zijn eigen troep het geleerde in de praktijk bracht, kreeg als beloning de woodbadge, twee houten kralen aan een veter rond de nek. Als eerste land nam Nederland dit systeem van Engeland over. In Ommen was één van de grondleggers van Scouting in Nederland, Jan Schaap, een kampopleiding gestart in Kamp Eerde (nog steeds een Scoutinglabelterrein). Een ideale omgeving en zijn medewerking als cursusleider waren de garantie dat ook hier de training vruchten af zou werpen. Over de hele wereld kwamen soortgelijke opleidingen. In Nederland werden de opleidingen gegeven op Gilwell Ada's Hoeve bij Ommen, een terrein dat geschonken werd door Baron van Pallandt, een supporter van Scouting van het eerste uur. In de zomer van 1923 werd Ada's Hoeve geopend met een leiderstraining met Egidius en Schaap als cursusleiders.

3.1.9 *Wereld Jamboree 1937*

Sinds 1920 hielden de scouts om de vier jaar een Wereld Jamboree. In de jaren dertig viel het niet mee om zoiets te organiseren. De internationale beweging was dan ook blij dat het tijdens de oorlogen neutraal gebleven Nederland voorzichtig het plan opperde om als gastheer op te treden. In de crisisjaren was zoiets extra riskant. Als test organiseerde hoofdverkenner Rambonnet in 1932 eerst een Nationaal Kamp in Wassenaar. Het kamp was een succes en vol vertrouwen kon de Wereld Jamboree van 1937 worden voorbereid. Uiteindelijk kwamen er 27.000 scouts naar Vogelenzang, waarvan 9.000 Nederlanders.

Nederland kon voor het eerst kennismaken met een multiculturele samenleving. Alle culturen, talen en geloven kriskras door elkaar. Nergens ruzie, alom vrolijkheid. De Wereld Jamboree van 1937 was een prachtig bewijs van wat de beweging in de achterliggende dertig jaar had bereikt. Terwijl de dreiging van weer een wereldoorlog in de lucht hing, was in het neutrale Nederland de jeugd uit alle werelddelen bij elkaar om te bewijzen dat wereldvrede een mogelijkheid was. Hier ging het niet om nationale teams die tegen elkaar opboksten op het gebied van sport (zoals de Olympische Spelen), maar jongeren die samen activiteiten deden en plezier hadden zonder rivaliteit.

3.1.10 *Scouting tijdens de oorlog*

Tijdens de Eerste Wereldoorlog was al opgemerkt dat de Nederlandse scouts goede diensten verleenden bij onder andere de opvang van duizenden Belgische vluchtelingen. Ook bij het begin van de Tweede Wereldoorlog, in de meidagen van 1940, hadden de scouts zich op allerlei manieren behulpzaam getoond. Er was van tevoren getraind en er waren speciale vaardigheidsinsignes voor in het leven geroepen, zoals Luchtbescherming en Nationale dienst. Al snel kwamen er waarschuwingen om geen nachtsporten te organiseren en niet te seinen. Op 2 april 1941 werd er een algemeen verbod uitgevaardigd voor Scouting. De verenigingen moesten worden opgeheven, de clubhuizen werden verzegeld, leiding gearresteerd, eigendommen en financiën in beslag genomen. Maar vanzelfsprekend werd er stiekem door gegaan, soms onder het mom van wandel- of kanoclub, vaak met de hulp van een dominee of pastoor. Zelfs het dragen van een Scoutingriem was riskant. Toch werden er kampen georganiseerd en kampvuren gehouden. De nieuwjaarswens voor 1943 'Houd het brandend' werd uiteraard in gesloten envelop verzonden. Ook via ondergrondse krantjes zoals *Vrije jacht* en *De Verkenner* bleef de spirit er in.

Nauwelijks waren de geallieerden de Nederlandse grens gepasseerd, of er doken scouts op om hulp aan te bieden. Zij waren actief als gidsen en koeriers. Toen in 1945 het westen bevrijd werd, was de voedselvoorziening één van de taken en zelfs de postdienst was enige tijd in handen van scouts.

3.1.11 Rowans

Eind jaren '50 werd de speltak verkenner, die liep van 11 tot en met 17 jaar, gesplitst. Er kwam een aparte speltak voor jongens van 15 tot en met 17 jaar. Jan Wygerink, die lange tijd beheerder is geweest van Gilwell St. Walrick, was de geestelijk vader van deze speltak in Nederland. Het initiatief voor de eerste speltak kwam van Leo Mientjes. In 1958 werd in Schiedam de eerste rowanafdeling (RA 1) opgericht, gevolgd door groepen in Aalst-Waalre (RA 2) en Oldenzaal (RA 3). Dit idee werd overgenomen door de KV (Katholieke Verkenner) en verder uitgedragen. Het waterwerk sloot zich hier snel bij aan: de zevende afdeling is een waterwerkafdeling, de matrozen ter wilde vaart (WV 7, uit Arnhem).

Sinds 1998 worden rowans, sherpa's, wilde vaart en astronauten allemaal explorers genoemd en sinds 2010 is dit de enige officiële naam voor de speltak. De afdelingsnummers worden nog steeds uitgegeven; er zijn ondertussen meer dan 760 afdelingen die een afdelingsnummer hebben aangevraagd.

3.1.12 Het ontstaan van Scouting Nederland

Sinds de jaren '30 waren er vier Scoutingverenigingen in Nederland: twee protestantse verenigingen, te weten de Nederlandse Padvinders Vereniging (jongens) en het Nederlands Padvindsters Gilde (meiden) en twee katholieke, te weten de Katholieke Verkenner (jongens) en de Nederlandse Gidsen (meiden). Binnen de NPV waren ook aparte Leger des heils-groepen aanwezig. Al in de jaren '50 en '60 bleken de overeenkomsten tussen de vier verenigingen vaak groter dan de verschillen en gaf samenwerking extra mogelijkheden. In 1947 waren er al plannen om te fuseren. De fusie werd echter tegengehouden door de Rooms-Katholieke Kerk. Na de oorlog groeide Scouting uit tot een echte volksbeweging. Alle vier de verenigingen (KV, NPV, PN, NPG) samen hadden in 1963 meer dan 154.000 leden.

De Nederlandse hokjesgeest verwaterde met de tijd en de hele maatschappij veranderde: je geloof was steeds minder bepalend voor de kringen waarin je je begaf. Bovendien zag het ministerie, dat het jeugdwerk subsidieerde, dat er op vier plekken veelal hetzelfde werd gedaan en dat dat goedkoper kon. Op aangeven van minister Marga Klompé fuseerden niet alleen de jongensverenigingen (*Katholieke Verkenner* en de *Nederlandse Padvinders Vereniging*), zoals het oorspronkelijke plan was, maar ook de meisjesverenigingen (*Nederlandse Padvindsters Gilde* en de *Nederlandse Gidsen*).

In 1973 wordt Scouting Nederland opgericht. Scouting Nederland is een fusie tussen de vier Scoutingverenigingen die grotendeels hetzelfde programma hadden, alleen hun identiteit eerder ontleenden aan één van de traditionele zuilen. Sinds 1973 is er één organisatie voor elk geloof, voor meiden én voor jongens, die allemaal hetzelfde spel spelen: Scouting Nederland.

Opvallend waren de nieuwe uniformen, de nieuwe speltakken en programma's. Voor de kabouters werd als eerste een nieuw spelthema in gebruik genomen. Zij speelden op het denkbeeldige eiland Bambilië, waar in elk dorp of stadje iets te beleven viel. De welpen bleven het jungleverhaal trouw.

In 1985 kwam er een nieuwe speltak bij: de bevers. Deze speltak is ontwikkeld voor de jongste scouts vanaf vijf jaar tot zeven jaar. Ze speelden in Huize Hotsjietonia. Bij de spelvernieuwing in 2010 is de naam Hotsjietonia gebleven, maar het huis werd een dorp met nieuwe bewoners.

In 1991 is het verhalenboek *Kind met de hoge hoed* verschenen. Dit boek is de basis voor de derde speltak in deze leeftijdsgroep: esta's. Deze speltak is speciaal opgericht voor gemengde speleenheden en had het thema 'Wat je draagt dat ben je'. In 1998 kwam er een vierde speltak bij: de dolfinen voor de waterscouts. Voor waterscouts is het boek *Avonturen op Dolfijneneiland* geschreven. Bij de vernieuwing van het spelaanbod in 2010 zijn kabouters, welpen, esta's en dolfinen opgegaan in een vernieuwde welpenspeltak. Voor deze nieuwe welpenspeltak werden de beste elementen uit de vier oude speltakken samengesmeed tot een spelaanbod waarvoor een geheel nieuwe versie van het *Jungleboek* is geschreven met een jongen en een meisje (Mowgli en Shanti) als rolpatronen.

3.1.13 Bekende scouts

Scouting is een vereniging waar in de afgelopen eeuw veel mensen lid van zijn geweest. Sommige scouts speelde een belangrijke rol in maatschappij, zoals Jan van Hoof, die tijdens de Tweede Wereldoorlog voorkwam dat de Duitsers de Waalbrug bij Nijmegen opbliezen. Andere bekende Nederlanders die ooit scout waren, zijn onder andere premier Balkenende, Anton Geesink, Gordon, Albert Heijn, Bassie en Adriaan, Jeroen van Koningsbrugge en Patrick Lodiers.

Niet alleen in Nederland maar ook daar buiten zijn velen lid geweest van Scouting, zoals diverse koningen en koninginnen (Filip van België, Karl Gustaaf van Zweden, Elisabeth II van Engeland, Margaretha II van Denemarken) en presidenten en premiers (Bill Clinton, Barack Obama, Jacques Chirac, Tony Blair) en andere bekenden (denk aan Paul McCartney, Cliff Richard, David Beckham, David Attenborough, Bill Gates, Steven Spielberg, Kate Moss en Neil Armstrong)

3.2 Gedachtegoed van Scouting

3.2.1 Scoutingmethode

Geschiedenis Scouting en de betekenis voor nu

Sinds het ontstaan van Scouting staan de ontplooiing en ontwikkeling van het individu centraal. Ook zelfstandigheid, wet en belofte, hulpvaardigheid, het buitenleven en de internationale verbondenheid spelen hierin een grote rol. De basisideeën van Scouting zijn sinds het begin nauwelijks veranderd:

- Ontplooiing en ontwikkeling van het individu: hierbij staat het jeugdlid centraal. Het jeugdlid ontdekt zichzelf en de wereld om zich heen.
- Groeiende zelfstandigheid en de daarmee gepaard gaande afnemende leiding: het accent ligt hierbij op samenspel, uitgedrukt in gezamenlijke activiteiten. De volwassene is er ter ondersteuning van het jeugdlid.
- Wet en belofte: dit is de richtlijn van hoe we binnen Scouting met elkaar omgaan, onze normen en waarden.
- Kleine eenheden: bij de diverse speltakken wordt ook in subgroepen gespeeld.
- Leren door te doen: bij Scouting leer je veel verschillende dingen. Niet uit een boekje, maar door het zelf te doen. De activiteiten die je onderneemt, zijn afgestemd op de leeftijdsfase.
- Hulpbereidheid en hulpvaardigheid: Scouting dient deze eigenschappen door activiteiten te bevorderen.
- Buitenleven: Scouting is geïnspireerd op en door het buitenleven en de omgeving.

Deze ideeën zijn verder uitgewerkt in de Scoutingmethode, die voor Nederland is verwoord in de spelvisie SCOUTS. In *Module 1: Spelvisie en spelaanbod* wordt hier dieper op ingegaan. Alle Scoutingorganisaties waar ook ter wereld onderschrijven deze Scoutingmethode. Ook de wet en belofte in de verschillende landen omvatten dezelfde elementen: je houdt je aan de wet en je zet jezelf in voor anderen.

Typische Scoutingwaarden zijn samenwerken, respect voor elkaar, plezier en zelfstandigheid. Scouting probeert te anticiperen op relevante maatschappelijke vraagstukken, zoals de aandacht voor kinderen en natuur, het maatschappelijke debat over normen en waarden, burgerschapscompetenties, overgewicht en bewegen, sociale cohesie en leefbaarheid. Daarnaast is er veel ruimte voor persoonlijke ontwikkeling binnen Scouting. Deze ontwikkeling begint vanaf de bevers en loopt door zolang je bij Scouting actief bent. Ook als leidinggevende of bestuurslid leer je nog elke keer bij.

Deze persoonlijke groei komt doordat jeugdleden worden gestimuleerd om zelf aan de slag te gaan en zelf ideeën aan te dragen, ze pionieren bijvoorbeeld zelf een keuken. Dat hoeft niet meteen helemaal goed te gaan, al doende leert men. Binnen Scouting wordt dit proces 'learning by doing' genoemd. Leren door te doen heeft als doel om je op een natuurlijke manier te ontwikkelen, door eigen ervaringen en niet door een theoretische instructie. Ook is er de mogelijkheid om fouten te maken en hiervan te leren. Het is dus een actieve manier waarop iemand kennis, vaardigheden en houding aanleert. Het is de niet-formele wijze waarop je bij Scouting dingen leert. Leren door te doen stelt ook iedereen in de speltak of ploeg in staat om zich actief met het proces bezig te houden en zelf verantwoordelijkheid te nemen, met de hulp van leeftijdsgenoten en de (bege)leiding.

Al vanaf het begin is er binnen Scouting een duidelijke visie op de rol van volwassenen. Scouting is een jeugdvereniging, waar jongeren activiteiten doen met de steun van volwassenen. De rol van de volwassenen in Scouting is om te stimuleren, te motiveren en begeleiden. Met andere woorden, om ervoor te zorgen dat onze jeugdleden zinvolle activiteiten kunnen doen, die de ontwikkeling van elke individuele scout aanmoedigen en de speltak als geheel te ondersteunen.

Meer over jeugdparticipatie is te vinden in *Module 1: Spelvisie en spelaanbod* en *Module 5: Activiteitswensen en spelideeën*.

3.2.2 Missie en visie Scouting Nederland

Scouting staat voor uitdaging. Kinderen en jongeren besteden hun vrije tijd op een actieve en uitdagende manier in de natuur. Ze hebben plezier met elkaar en leren om samen te werken en respect te hebben voor de ander. Via deze weg ontwikkelen kinderen en jongeren zich tot zelfstandige mensen en krijgen ze de ruimte om te ontdekken en te leren.

De missie van Scouting Nederland is als volgt omschreven:

'Scouting staat voor uitdaging! Scouting biedt leuke en spannende activiteiten waarmee meiden en jongens worden uitgedaagd zich persoonlijk te ontwikkelen.'

Deze missie is nog steeds gebaseerd op de basisideeën van Scouting.

3.2.3 WAGGGS en WOSM

Scouting Nederland is de grootste jeugd- en jongerenorganisatie van Nederland. De speltakken geven de mogelijkheid om de Scoutingmethode aan te passen aan de leeftijdsfase waarin de kinderen zitten. Omdat bij Scouting in Nederland jongens en meiden samen spelen, is Scouting Nederland lid van beide wereldbonden: WOSM en WAGGGS.

De World Organisation of the Scout Movement (WOSM, opgericht in 1922) is van oorsprong voor jongens, maar is tegenwoordig voor jongens en meiden. De World Association for Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS, opgericht in 1928) is de wereldbond voor meiden. Er zijn momenteel meer dan 36 miljoen scouts en nog eens 8 miljoen guides, zowel jeugd- als volwassen leden, in 190 landen (waarvan 162 lid van [WOSM](#), 145 lid van [WAGGGS](#) en nog 18 aspirant-leden van één van beide organisaties). Al deze scouts delen dezelfde missie en visie.

WAGGGS en WOSM organiseren ook een aantal internationale activiteiten, zoals de Wereld Jamboree en de JOTA (WOSM) en Denkdag (WAGGGS). De awards van Scouting Nederland zijn gebaseerd op materialen van de beide wereldorganisaties. Het is zeker de moeite waard om eens te kijken wat de twee wereldbonden aanbieden aan materialen en ideeën.

Wereldwijd zit er veel verschil tussen Scoutingorganisaties. In Indonesië en Thailand is Scouting onderdeel van het schoolsysteem en in Australië heb je Lone Scouts, die hun opkomsten via de radio hebben en elkaar zelden zien. Daarnaast zijn er verschillen in normen en waarden, zo is er in veel landen bijvoorbeeld nog een strikte scheiding tussen jongens en meiden of is homoseksualiteit onbespreekbaar. In sommige landen is de religieuze oorsprong van Scouting ook nog meer nadrukkelijk aanwezig dan in andere. Sommige landen zullen vinden dat wij een te liberaal en religievrij beleid hebben, terwijl wij hun visie als conservatief beschouwen. Maar alle landen werken vanuit hun maatschappelijke achtergrond aan dezelfde basisideeën om kinderen en jongeren te stimuleren zich te ontwikkelen.

3.3 De organisatie

Scouting is een wereldwijde organisatie. In bijna ieder land vind je Scouting! In Nederland zijn er meer dan duizend Scoutinggroepen. Samen met een aantal groepen bij jou uit de buurt, vorm je een regio. In Nederland zijn er 46 Scoutingregio's. Alle regio's samen vormen Scouting Nederland, de landelijke organisatie waar je automatisch lid van bent.

3.3.1 De groep

De groep is de plek waar het gebeurt: wekelijks spelen kinderen en jongeren het spel van Scouting bij één van de Scoutinggroepen. Bij de organisatie van een Scoutinggroep komt veel kijken.

3.3.1.1 De speltak

Iedere Scoutinggroep heeft meerdere speltakken. Leidingteams runnen deze speltakken. Een leidingteam bestaat uit één teamleider en de overige leidinggevendenden van een speltak. De teamleider vervult een coördinerende functie binnen het team, vertegenwoordigt het team naar buiten toe en zorgt samen met de groepsbegeleider voor het goed functioneren van het team. Vaak zijn er binnen een leidingteam verschillende rollen. Zo kan er iemand zijn voor de EHBO, iemand die de speltakkas op orde houdt en iemand die het contact met de ouders onderhoudt.

3.3.1.2 De groepsraad

Alle leidinggevendenden van de groep vormen samen met het groepsbestuur, één roverscout, één ouder per leeftijdsgroep (t/m explorers) en de overige vrijwilligers van de groep, de groepsraad. De groepsraad is de spil van elke Scoutinggroep. In de groepsraad worden belangrijke besluiten genomen. Bijvoorbeeld over de samenwerking tussen de speltakken, het organiseren van groepsactiviteiten en het benoemen van leiding. Als leidinggevende kun je er meedenken over het beleid van jouw Scoutinggroep en als er een stemming is, kun je meestemmen.

3.3.1.3 Het groepsbestuur

Scoutinggroepen zijn georganiseerd als een vereniging. Daarom hebben ze een eigen bestuur. Het groepsbestuur bereidt het beleid van de Scoutinggroep voor en voert het uit. Zij wordt hierin gecontroleerd door de groepsraad. Vaak is er naast het groepsbestuur een beheerstichting waar een apart stichtingsbestuur onder andere het clubhuis beheert.

3.3.1.4 Andere vrijwilligers in de groep

Binnen een groep zijn vaak veel vrijwilligers actief, zoals de materiaalbeheerder en een webmaster. Mensen die je vaker tegenkomt, zijn de groepsbegeleider en de praktijkbegeleider.

De groepsbegeleider ondersteunt de teams van de verschillende speltakken, lost problemen binnen het leidingteam op, geeft ondersteuning met betrekking tot het programma-aanbod en begeleidt nieuwe leidinggevendenden. De praktijkbegeleider is er om samen met leidinggevendenden te kijken naar hun persoonlijke ontwikkeling en trainingen binnen Scouting Academy

3.3.2 De regio

Scoutinggroepen uit dezelfde streek vormen samen een regio. De meerwaarde van regio's is bijvoorbeeld dat je gezamenlijk grote evenementen kunt organiseren. Ook kunnen groepen uit dezelfde regio gebruikmaken van elkaars materialen, voorzieningen en ervaringen.

De regio organiseert daarnaast trainingen (Scouting Academy). Afgevaardigden van de groepsraad van groepen uit de regio, praten mee in de regionaaraad. De regio's vertegenwoordigen vervolgens hun regio twee keer per jaar in de landelijke raad; de landelijke ledenvergadering. Een aantal regio's heeft een steunpunt, een samenwerking van verschillende regio's waarin beroepskrachten en vrijwilligers samen het beleid uitvoeren voor hun regio's.

3.3.3 Landelijke organisatie

Het beleid van Scouting Nederland wordt vastgesteld in de landelijke raad, het hoogste orgaan van Scouting Nederland. In deze landelijke ledenvergadering zijn alle regio's en het waterwerk vertegenwoordigd. De dagelijkse leiding van de landelijke raad ligt bij het landelijk bestuur, dat wordt bijgestaan door de directie van het landelijk servicecentrum.

Het landelijk servicecentrum in Leusden voert samen met landelijk vrijwilligers het beleid en besluiten van de landelijke raad uit. Ook onderhoudt het servicecentrum contact met de overheid en andere organisaties en ondersteunt het landelijke ledenactiviteiten, teams en regio's. Ook zaken als het *Scouting Magazine* en @-scout worden verzorgd vanuit het landelijk servicecentrum.

3.3.4 Huishoudelijk reglement

Een leidinggevende of jeugdlid van een Scoutinggroep is ook lid van Scouting Nederland. Binnen Scouting Nederland zijn afspraken gemaakt. Dit zijn min of meer onze huisregels, die zorgen voor onderlinge binding en verantwoordelijkheid, maar ook voor een leerzame en veilige speelomgeving voor jeugd en jongeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement (HHR). Het is de bedoeling dat je als lid van Scouting Nederland (via groep, regio of de landelijke organisatie) kennis hebt van het HHR. Op de site van Scouting Nederland is het HHR te downloaden.

Hoewel het HHR een juridisch document is en dus niet gemakkelijk leest, is het goed om te weten wat er in staat. Het HHR regelt namelijk heel veel zaken. Ook zaken die voor leiding van belang zijn. In het hoofdstuk over groepen staan onderwerpen zoals de taken en verantwoordelijkheden van leiding, groepsbestuur en de groepsraad. Bij de regio staat iets over regioteams, de regionaaraad en regionaal spelaanbod. Er is in het HHR opgenomen wat de leeftijdsgrenzen zijn en welke rechten en plichten je hebt als lid. Verder worden wet en belofte en de Scoutingkleding beschreven in het HHR. Tot slot zijn er bepalingen opgenomen over hoe om te gaan met geschillen.

Het HHR is bindend en wordt elke twee jaar vastgesteld door de landelijke raad. Je kunt als groep zaken regelen die niet in het HHR staan, door een eigen HHR te maken, maar daar mogen geen onderwerpen staan die in strijd zijn met het HHR van Scouting Nederland.

3.3.5 *Inspraak*

Inspraak is een belangrijke pijler binnen Scouting. Dat geldt niet alleen voor de jeugdleden, ook als leiding heb je inspraak in hoe alles geregeld wordt. Nu is het niet werkbaar als alle scouts zich overal mee gaan bemoeien, daarom is er een getrappt systeem.

Dit systeem loopt vanaf de lokale groep helemaal door tot de wereldbonden.

- Elke leidinggevende is lid van de groepsraad. De groepsraad kiest een groepsbestuur dat het beleid op groepsniveau voorbereidt en uitvoert. De groepsraad vaardigt één persoon af naar de regioraad.
- De regioraad kiest een regiobestuur en vanuit de regioraad is er één afgevaardigde naar de landelijke raad.
- De landelijke raad kiest het landelijk bestuur met twee Internationale Commissarissen (één voor WOSM en één voor WAGGGS).
- Vanuit Scouting Nederland gaat er één delegatie naar de Europese en wereldconferentie, waarbij er meerdere stemmen (6 stemmen per land bij WOSM, 1 stem per organisatie met meerdere stemrondes bij WAGGGS) uitgebracht kunnen worden. Die kiezen twee commissies: de Europese commissie en de Wereldcommissie.

In het HHR van Scouting Nederland staat meer informatie over het Nederlandse deel van dit proces.

3.3.6 *Democratie in de speltak*

Voor de oudere speltakken (vanaf scouts) is het ook belangrijk om het democratisch proces in de speltak goed geregeld te hebben. In *Werken met ploegen* staat meer over hoe dit met scouts gaat. Dit document is te downloaden van de site van Scouting Nederland. In het *Scoutskompas*, de *Explorergids* en *Roverscoutsgids*, vind je hierover meer informatie.

Wanneer een beslissing genomen wordt, wordt er vaak gestemd. Er zijn meerder vormen om te stemmen. De meest bekende is one-man-one-vote, waarbij iedereen één stem uitbrengt. Maar wanneer er bijvoorbeeld een kamplocatie gekozen wordt, kun je bijvoorbeeld ook iedereen drie stemmen geven of punten laten geven, waarbij de eerste 3 punten, de tweede 2 punten en de derde keuze 1 punt krijgt.

Je kunt ook stemrondes invoeren. Na de eerste ronde blijven er twee of drie voorstellen over, waar dan opnieuw over gestemd wordt (zoals bij de keuze van de Olympische Spelen gebeurt).

Is een stemming beslissend of is het slechts een indicatie? Is het een gewone meerderheid (de helft plus één) voldoende om een voorstel aan te nemen of moet het een unanieme beslissing zijn? Heeft de begeleiding of adviseur een veto?

Natuurlijk zijn ook nog andere vormen dan stemmen om tot een beslissing te komen. Door goed overleg met alle betrokkenen hoeft er vaak niet eens gestemd tot worden.

Een speltak met jeugdleden kan niet over alles een beslissing nemen. Er zit een mate van hiërarchie in de inspraak. Wanneer een gebouw rookvrij is, kunnen de roverscouts niet beslissen dat ze wel mogen roken. Een stemming over personen (voorzitter, secretaris, penningmeester of eventueel ploegleider) gebeurt altijd schriftelijk.

In alle gevallen is het van groot belang dat je jongeren écht betreft bij het proces en dat het geen schijn democratie is. In *Module 1: Spelvisie en spelaanbod* staat meer informatie over de participatieladder, die hier dieper op ingaat. In *Module 12: Gespreks- en overlegvaardigheden* komen de spelregels met betrekking tot vergaderingen aan bod.

3.4 Maatschappelijke rol van Scouting

3.4.1 *Midden in de samenleving*

'Doe elke dag een goede daad, aan mens of dier, in huis of op straat'. Deze al heel oude slogan geeft aan dat de theorie van wet en belofte op een heel simpele manier in de praktijk gebracht kan worden. Over normen en waarden wordt veel gepraat, maar hoe breng je die idealen over op de jeugd? De dagelijkse goede daad is een uitvloeisel van de basisideeën van Scouting. De meeste goede daden waren natuurlijk kleine en persoonlijke diensten, waarbij het helpen oversteken van oude dametjes wellicht de meest bekende werd. Lid zijn van Scouting was en is geen vrijblijvende zaak. Je legt bij je toetreding de belofte af en je volgt de wet. Scouting is meer dan alleen een vrijetijdsbesteding, het is een manier van leven. Scouting biedt kinderen en volwassenen plezier, ontwikkeling en zingeving.

Volgens de wereldorganisaties is het de missie van iedere scout om bij te dragen aan de opvoeding van jongeren aan de hand van een waardesysteem dat is gebaseerd op de Scoutingbelofte en de Scoutingswet; om een betere wereld te helpen creëren, waarin mensen een gevoel van eigenwaarde hebben en een bijdrage leveren aan de maatschappij.

Dit wordt bereikt door jongeren in hun vormende jaren te betrekken bij een informeel leerproces aan de hand van een methode, waarbij ieder individu zelf verantwoordelijk is voor zijn of haar ontwikkeling tot een zelfstandig, behulpzaam, verantwoordelijk en toegewijd persoon. Door deze gezamenlijke missie en Scoutingmethode bouwt iedere scout in de hele wereld een systeem van waarden op dat is gebaseerd op spirituele, sociale en persoonlijke principes, zoals gesteld in de wet en belofte.

3.4.2 *Pedagogische meerwaarde van Scouting*

Met het Scoutingprogramma bieden we kinderen en jongeren de mogelijkheid om zich te ontwikkelen, waarbij Scouting zich richt op alle gebieden of dimensies van de ontwikkeling. We richten ons immers niet specifiek op één ontwikkelingsgebied, maar dragen bij aan de algemene ontwikkeling van jeugdleden.

Scouts zie je overal! Je komt ze tegen in de buurt tijdens een van onze opkomsten, maar ook bij bijvoorbeeld de Nationale Dodenherdenking op de Dam in Amsterdam op 4 mei. Scouts zijn maatschappelijk zeer actief op allerlei gebieden.

Scouting wil jeugdleden meegeven om te denken in oplossingen en kansen, niet in problemen. En om samen te staan in de wereld. Dit is van nobel streven in een tijd waarin velen er meer op gericht lijken het eigen belang te bevorderen ten koste van het algemeen belang.

Door op verschillende plaatsen (denk aan: werk, school, ander vrijwilligerswerk) uit te dragen welke waarde Scouting heeft voor de maatschappij, werkt iemand mee aan het verbreden van het maatschappelijk draagvlak en de zichtbaarheid van Scouting in de maatschappij. Door zelf enthousiast te zijn, zet je een positief beeld neer van Scouting.

3.4.3 *Buitenspelen*

Eén van de redenen waarom Scouting ooit is opgericht, is dat kinderen in het begin van de 20e eeuw in Londen niet voldoende buiten in de natuur kwamen. Dit is meer dan een eeuw later nog steeds een actueel thema. Jantje Beton geeft in een onderzoek aan dat 'echt spelen steeds meer is vervangen door beeldschermvermaak'.

Activiteiten in de natuur zijn belangrijk voor de persoonlijke ontwikkeling en de gezondheid van kinderen. Scouting levert hieraan een belangrijke bijdrage.

- De natuur prikkelt de fantasie en stimuleert kinderen tot creativiteit en het bedenken van spelen met zelfbedachte regels.
- In de natuur gaan kinderen op zoek naar hun grenzen, komen ze 'gevaren' tegen en leren ze er spelenderwijs mee om te gaan. Ze leren hun eigen angsten te hanteren en echte gevaren te herkennen.
- De natuur werkt rustgevend en ontspannend, je kunt er tot jezelf komen. In de drukke maatschappij van vandaag de dag zijn rust en ontspanning steeds belangrijker, juist voor kinderen.
- De natuur is dé plek voor uitdagend en actief spel. Kinderen die veel in de natuur zijn, bewegen dan ook veel. Zij ontwikkelen zich motorisch goed, krijgen veel lichaamsbeweging en zijn daardoor gezonder.
- Door veel in de natuur te zijn, doen kinderen zowel bewust als onbewust veel natuurkennis op.
- Kinderen die veel in de natuur spelen, groeien op tot volwassenen die zich betrokken voelen bij de natuur en het natuurbeleid.

3.4.4 *Iets doen voor een ander*

Dienstbaarheid kenmerkt de maatschappelijke betrokkenheid van Scoutinggroepen. Door het ondernemen van maatschappelijke activiteiten willen Scoutinggroepen de samenleving laten zien wat Scouting is. Activiteiten die groepen ondernemen naast de reguliere activiteiten (met tussen haakjes het percentage van alle groepen):

1. Koninginnedag, bevrijdingsfestivals, Sinterklaasintocht, dorpsfeesten (79%).
2. De groep biedt ruimte voor maatschappelijke stages (69%).
3. Bijdrage aan 4 mei (55%).
4. Uitvoer natuurbeheerwerkzaamheden (53%).
5. Inzamelen geld bij goede doelen en rampen (47%).
6. Schoonmaakacties (46%).
7. Organisatie activiteiten voor andere organisaties (35%).
8. De groep is een leerervaringsplaats (28%).
9. Zomerspeeldagen, vakantiespelweken, timmerdorpen (18%).
10. Natuureducatie (17%).

Bij explorers en roverscouts is het van belang om contact te hebben met de leefwereld van de jongeren. Met welke maatschappelijke onderwerpen zijn zij bezig? Het is daarvoor van belang te weten wat er speelt, zowel binnen Scouting als binnen de maatschappij.

Als leidinggevende bij een Scoutinggroep vervul je sowieso zo al een maatschappelijke rol, doordat je je als vrijwilliger inzet, waardoor de kinderen en jongeren in jouw speltak zich kunnen ontwikkelen en een leuke tijd hebben. Daarnaast is het belangrijk om als speltak of als Scoutinggroep iets te doen voor de maatschappij. Veel groepen werken al mee aan activiteiten als de Dodenherdenking op 4 mei of leveren hand- en spandiensten bij dorpsfeesten of activiteiten van een winkeliersvereniging.

De activiteitengebieden Samenleving, Buitenleven en Identiteit bieden voldoende handvatten om hier mee aan de slag te gaan. In de zorg voor jongere leden, maar ook voor de omgeving en de wereld om hen heen leren kinderen bij Scouting meer over verantwoordelijkheid nemen. Ze raken door bepaalde activiteiten betrokken bij de maatschappij en leren hoe ze als individu invloed kunnen hebben op anderen en op de omgeving. Dat begint al bij de jongste speltak, de bevers, bijvoorbeeld door een bezoekje aan het bejaardenhuis of door het meehelpen met een opruimochtend in het bos. Bij de

welpen gaan kinderen een klusje doen voor iemand anders of zamelen ze geld in voor een goed doel.

Oudere leden, zoals scouts en explorers, kunnen als groep een monument adopteren om te onderhouden of bijvoorbeeld een activiteit voor kinderen in een asielzoekerscentrum (AZC) organiseren. De oudste leden, de roverscouts (18-21 jaar) gaan nog een stapje verder: bijvoorbeeld helpen bij de Voedselbank, je verdiepen in de problematiek van zuidelijk Afrika of als vrijwilliger aan de slag bij een bevrijdingsfestival.

Blader ook eens wat oude *Scouting Magazines* door, daar staan vaak bijzondere projecten van andere groepen in, zoals 'Schoenen uit in de moskee' (bevers) of 'Slapen in een supermarkt' (welpen).

	Buitenleven	Identiteit	Samenleving
Bevers	<ul style="list-style-type: none"> • Kerststukjes maken voor anderen • Afval uit het bos halen 	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met islamitische kinderen Suikerfeest vieren 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezoekje bejaardenhuis
Welpen	<ul style="list-style-type: none"> • Je eigen wijk opruimen (opzomen) • Helpen bij paddentrek 	<ul style="list-style-type: none"> • Heitje voor karweitje • Organiseer een straatspeeldag 	<ul style="list-style-type: none"> • Actie Schoenmaatjes • Spelenmiddag met langdurig zieke kinderen
Scouts	<ul style="list-style-type: none"> • Natuurwerkdag • Guerrilla gardening 	<ul style="list-style-type: none"> • Dodenherdenking • Brief schrijven voor Amnesty International 	<ul style="list-style-type: none"> • Spelendag AZC • Actie voor Serious Request
Explorers	<ul style="list-style-type: none"> • Paddenpoel aanleggen • Dagje helpen bij het dierenasiel 	<ul style="list-style-type: none"> • Adopteer een monument • Als vrijwilliger bij openluchtviering of -festival 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunen Voedselbank
Roverscouts	<ul style="list-style-type: none"> • Klim- en klauterdingen pionieren voor stichting AAP 	<ul style="list-style-type: none"> • Project in de wijk om sociale samenhang en om veiligheid te verbeteren 	<ul style="list-style-type: none"> • Internationale kampstaf • Vrijwilliger in derdewereld-land

3.5 Betekenis Scoutfit en tekens op de Scoutfit

3.5.1 Doel van Scoutfit

Sinds de begintijd van Scouting is het uniform gebruikt om jongens uit verschillende milieus er hetzelfde uit te laten zien en vooroordelen en verschillen uit te bannen. Bovendien was het een handig 'speelpak', in tegenstelling tot de gebruikelijke kleding wat de jeugd in die tijd.

Het dragen van een uniform is nog steeds karakteristiek voor Scouting. Waar de kleding in het begin veel overeenkomsten had met het leger, is dit in de loop der tijd steeds minder geworden. In 2010 heeft Scouting Nederland een kledinglijn geïntroduceerd die meer aansluit bij deze tijd: de Scoutfit. De Scoutfit wordt gedragen tijdens activiteiten voor de jeugdleden en tijdens representatieve activiteiten door de deelnemers.

Ook nu nog zijn er redenen te bedenken waarom een Scoutfit bij Scouting hoort:

- Gelijkwaardigheid: iedereen heeft ongeveer hetzelfde aan, daardoor vallen verschillen weg. Of je nou rijk of arm bent, wat je geloof of afkomst ook is.
- Praktisch: de Scoutfit mag vuil worden. Het is van stevig materiaal, ideaal voor spelen. Iets waar veel andere alledaagse kleding minder geschikt voor is.

- Herkenbaarheid: de herkenbaarheid werkt naar binnen en naar buiten. Voor een buitenstaander ben je in Scoutfit herkenbaar als scout en presenteer je jezelf als een hechte groep. De Scoutfit laat zien dat je trots bent om scouts te zijn. Andere scouts kunnen aan de Scoutfit en das zien bij welke Scoutinggroep en speltak iemand zit.
- Herinnering: insignes en badges geven aan bij welke evenementen je bent geweest of welke vaardigheden je hebt opgedaan. Die kun je ook niet op je gewone kleding naaien.

3.5.2 Onderdelen van de Scoutfit

De Scoutfit bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:

- Scoutingdas met dasring.
- Naar keuze de Scoutfit blouse, het Scoutfit T-shirt of de Scoutfit trui.
- Naar keuze een blauwe broek of de Scoutfit broek.

De Scoutfit kan aangevuld worden met de volgende facultatieve onderdelen:

- Scoutfitcap.
- Scoutingriem.
- Fluitkoord.

3.5.3 Verschillende kleuren

Elke Scoutinggroep heeft zijn eigen das, maar er zijn ook landelijke dassen voor alle speltakken. De Scoutfit blouse en de landelijke Scoutingdas hebben voor de verschillende speltakken en spelsoorten een verschillende kleur:

- Voor de bevers is de blouse rood en de das donkerblauw met groene bies.
- Voor de welpen is de blouse groen en de das oranje met groene bies, welpen van het water-/luchtwerk kunnen ook kiezen voor blauw of grijs.
- Voor de scouts is de blouse beige en de das groen met oranje bies.
- Voor de explorers en roverscouts is de blouse brique en de das groen met oranje bies.
- Voor scouts, explorers en roverscouts van het waterscouts is de blouse blauw en de das lichtblauw met oranje bies.
- Voor scouts en explorers en roverscouts van het luchtscouts is de blouse grijs en das lichtblauw met oranje bies.

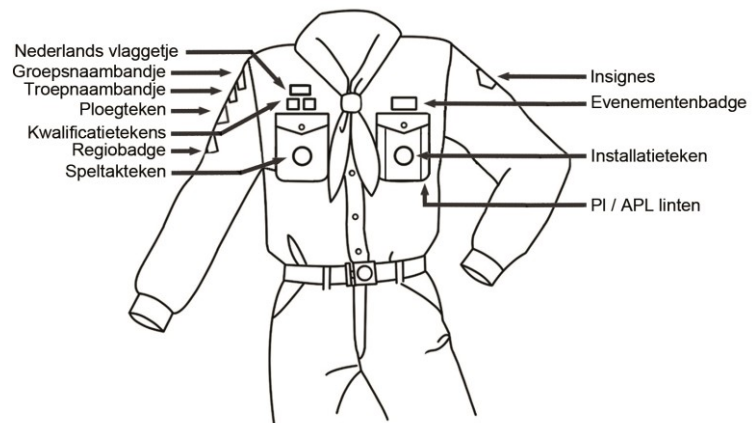
Het Scoutfit T-shirt en de Scoutfit trui zijn voor alle speltakken blauw.

De Scoutfitcap en Scoutfit broek zijn voor alle speltakken donkerblauw.

3.5.4 Tekens op de Scoutfit

De tekens worden op de volgende plaatsen op de Scoutfit gedragen:

- Het installatieteken wordt gedragen midden op de linkerborstzak van de blouse.
- Het speltakteken wordt gedragen midden op de rechterborstzak van de blouse.
- Het naambandje wordt gedragen bovenaan de rechtermouw van de blouse.

- Plaats van niet-verplichte tekens waarvoor per groep wordt gekozen:
  - Levensbeschouwelijke signatuurtekens worden gedragen op de rechtermouw van de blouse.
  - Regiotekens worden gedragen op de rechtermouw van de blouse onder het naambandje.
- Plaats van de niet-verplichte tekens voor jeugdleden waarvoor per speleenheid wordt gekozen:
  - Het subgroepsteken wordt gedragen op de rechtermouw van de blouse onder het groepsnaambandje.
  - Het subgroepleid(st)ers-teken wordt gedragen op de linkermouw van de blouse.
- Plaats van overige tekens:
  - De behaalde insignes worden door jeugdleden gedragen op de linkermouw van de blouse.
  - Het behaalde MBL-teken wordt gedragen boven de rechterborstzak van de blouse. Er wordt hoogstens één MBL-teken gedragen, met uitzondering van motordrijver, dat gedragen wordt naast een eventueel ander MBL-teken.
  - Kwalificatietekens worden gedragen boven de rechterborstzak van de blouse.
  - Vrijwilligersbadge wordt gedragen op de linkermouw.
  - De behaalde woodbadge-kralen worden aan de voorkant over de punten van de das gedragen, aan de achterkant onder de achterpunt van de das. Het dragen van deze kralen is verbonden aan het gevolgd hebben van een Gilwell-cursus.
  - Een herinneringsbadge, die mag worden gedragen als men aan een Scoutingactiviteit heeft deelgenomen, wordt gedragen boven de linkerborstzak van de blouse. Er wordt hoogstens één herinneringsbadge gedragen.
  - Het Nederlandbandje (Nederlandse vlaggetje), dat mag worden gedragen als men vanuit Scouting in het buitenland is (geweest), wordt gedragen boven de rechterborstzak.
  - Waarderingstekens worden gedragen op de klep van de rechterborstzak.

Het dragen van andere of op een andere plaats dan in deze paragraaf omschreven tekens op de Scoutfit, is niet toegestaan. Op het Scoutfit T-shirt, de Scoutfit trui en de Scoutfitcap worden geen tekens gedragen.

4 Kwalificatiekaart

4.1 Deelkwalificatie 2: Scouting in de samenleving (bevers, welpen, scouts)

Deelkwalificatie 2: Scouting in de samenleving

- In staat zijn om Scouting in een historisch en maatschappelijk perspectief te plaatsen.
- In staat zijn om met de leiding van het team en met jeugdleden deel te nemen aan Scoutingactiviteiten en -bijeenkomsten op regionaal en nationaal niveau en hierin actief te participeren.
- In staat zijn om de betekenis die Scouting in de samenleving heeft te verwoorden.

Geschiedenis Scouting en de betekenis voor nu

- K Kennis hebben van de naam van de oprichters Scouting en Guiding, het ontstaan van Scouting en Scouting in Nederland en het ontstaan van Scouting Nederland in 1973 door fusie.
- H Bereid zijn om de bijdrage van de ideeën van Lord Baden-Powell te onderschrijven (kinderen/jongeren spelenderwijs te laten ontwikkelen en kinderen/jongeren serieus nemen door hen verantwoordelijkheid te geven).
- K Weten dat Scouting de grootste jeugd- en jongerenorganisatie in Nederland en ter wereld is.
- K Weten wat Scouting in al zijn facetten te bieden heeft voor jezelf en voor de jeugdleden.

Doel en visie Scouting (nationaal en internationaal)

- K Kennis hebben van de wereldbonden WOSM en WAGGGS en het ledenaantal internationaal.
- H Bereid zijn bij te dragen aan ontwikkeling van jeugdleden en de samenleving, door internationale verbondenheid en internationale uitgangspunten (Scoutingmethode).
- V In staat zijn om wet & belofte in een internationaal kader te plaatsen, waardoor er meer begrip is voor de betekenis ervan.
- K Kennis hebben van de betekenis van de uniforme Scoutfit (intern en extern) en tekens op de Scoutfit kunnen aangeven.
- K Kennis hebben van het van toepassing zijnde deel van het huishoudelijk reglement van Scouting Nederland.
- H Bereid zijn om actief te participeren in Scoutingactiviteiten op groeps-, regionaal en nationaal niveau.

Samenleving

- V In staat zijn om de pedagogische meerwaarde van Scouting voor de maatschappij uit te dragen (bijdrage leveren aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren).
- H Bereid zijn om bij te dragen aan een positieve beeldvorming van Scouting.
- K Kennis van de diversiteit in de samenleving en op de hoogte zijn van de actualiteit.
- H Bereid zijn om met Scouting een actieve rol in de samenleving te vervullen door samen te werken en te luisteren naar anderen.
- K Op de hoogte zijn van het democratisch bestel van Scouting Nederland (groep – regio – land) en het op democratische wijze nemen van beslissingen in de speltak passend bij de leeftijdsgroep.

4.2 Deelkwalificatie 2: Scouting in de samenleving (explorers en roverscouts)

Deelkwalificatie 2: Scouting in de samenleving

- In staat zijn om Scouting in een historisch en maatschappelijk perspectief te plaatsen.
- In staat zijn om met de overige teamleden en de jongeren deel te nemen aan Scoutingactiviteiten en -bijeenkomsten op regionaal en nationaal niveau en hierin actief te participeren.
- In staat zijn om de betekenis die Scouting in de samenleving heeft te verwoorden.

Geschiedenis Scouting en de betekenis voor nu

- K Kennis hebben van de naam van de oprichters Scouting en Guiding, het ontstaan van Scouting en Scouting in Nederland en het ontstaan van Scouting Nederland in 1973 door fusie.
- H Bereid zijn om de bijdrage van de ideeën van Lord Baden-Powell te onderschrijven (kinderen/jongeren spelenderwijs te laten ontwikkelen en kinderen/jongeren serieus nemen door hen verantwoordelijkheid te geven).
- K Weten dat Scouting de grootste jeugd- en jongerenorganisatie in Nederland en ter wereld is.
- K Weten wat Scouting in al zijn facetten te bieden heeft voor jezelf en voor de jongeren.

Doel en visie Scouting (nationaal en internationaal)

- K Kennis hebben van de wereldbonden WOSM en WAGGGS en het ledenaantal internationaal.
- H Bereid zijn bij te dragen aan ontwikkeling van jongeren en de samenleving, door internationale verbondenheid en internationale uitgangspunten (Scoutingmethode).
- V In staat zijn om wet & belofte in een internationaal kader te plaatsen, waardoor er meer begrip is voor de betekenis ervan.
- K Kennis hebben van de betekenis van de uniforme Scoutfit (intern en extern) en tekens op de Scoutfit kunnen aangeven.
- K Kennis hebben van het van toepassing zijnde deel van het huishoudelijk reglement van Scouting Nederland.
- H Bereid zijn om actief te participeren in Scoutingactiviteiten op groeps-, regionaal en nationaal niveau.

Samenleving

- V In staat zijn om de pedagogische meerwaarde van Scouting voor de maatschappij uit te dragen (bijdrage leveren aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren).
- H Bereid zijn om bij te dragen aan een positieve beeldvorming van Scouting.
- K Kennis van de diversiteit in de samenleving en op de hoogte zijn van de actualiteit.
- H Bereid zijn om met Scouting een actieve rol in de samenleving te vervullen door samen te werken en te luisteren naar anderen.
- K Op de hoogte zijn van het democratisch bestel van Scouting Nederland (groep – regio – land) en het op democratische wijze nemen van beslissingen in de speltak, passend bij het zelfbestuur van de speltak.